

18 inci Yıla 18 Milyonla Giriyoruz.. MİLLÎ VAHDET HER SAVAŞTA EN BÜYÜK ZAFER SİLÂHİMİZDİR!

Trabzon, Büyük Bayramın Sonsuz Heyecanı içinde Çalkanıyor.

Türkiye Cumhuriyetinin Bânisi Eşsiz Kahraman
Ebedi Şef Atatürk

Dün saat 13 de atılan top ve havai fişeklerle bayramın başladığı ilan edilmiştir.

Şehir baştanbaşa bayraklarla, vecizelerle süslendi. Gece tenvirat yapıldı. Halk hatipleri, halk kürsülerinde faaliyete geçti, milli muzik ve oyunlarla geç vakitlere kadar coşkun tezahurat yapıldı. Bütün halk, geceyi derin bir neşe içinde geçirdi.

Bugün saat 8,30 dan 9,30 kadar Vilâyette kabul resmi yapıldı. Kabul resmini müteakip Belediye önünde kahraman askerlerimiz, mektepliler, sporcular, bütün teşekküller ve binlerce halk toplandı. Hükümet, askeri erkân, şehrimizdeki konsoloslara, teşekküller mümessilleri tiribünde yerlerini almışlardı.

Saat 11 de Valimiz Osman Sabri Adal ve beraberinde askeri muntaka komutanı ve Parti Vilâyet idare heyeti reisimiz olduğu halde tören mahalline gelerek kahraman askerlerimizin ve muhterem halkımızın Cumhuriyet bayramını tebrik etmişlerdir. Bunu müteakip verilen (Ti) işaretile Halkevi bandosu istiklâl marşını çalmış ve müteakiben sayın Valimiz Osman Sabri Adal ve mektepliler tarafından şiddetle alkışlanan nutuk ve hitabeler irad olundu. Ve her taraf harikulâde tezahuratla çınladı.

Geçit resminde kahraman askerlerimiz, sporcular ve bütün teşekküller muntazam yürüyüşleriyle şiddetli ve sürekli bir surette alkışlandılar.

Tezahurat Vilâyetin her tarafında semaları çınlatır derecede bir coşkunluk içinde devam etmektedir.

17 inci yıla ait intibalarımızı gelecek sayımızda okuyacaksınız.

Fazilet ve İsmelin Timsali Harp ve Sulhi
Kahramanı Reisicumhur Milli Şef İnönü

Valimizin iradettikleri nutuk

Harbin zaferine, sulhün zaferini de katmış olan büyük kumandan ve büyük dıblomat Milli Şef İsmet İnönüne, bu büyük başa, faziletli insana ebedî bağlılığımızı tekrar burada teyid eder yüksek şahsiyetlerini saygı ile anarım

Aziz yurttaşlarım;

Bugün Cumhuriyetimizin 17 inci yıl dönümünü kutluyoruz. Milli tarihimize bugün; yeni ve parlak bir devrin açıldığı mukaddes bir gündür. Türk milleti için ebedî bir zafer olan bugünü canla, imanla, kutlamak vazifemiz ve hakkımızdır.

Hepinize Milli bayramınız kutlu olsun.

Büyük Türk milletinin yılmayan azmle kazanılan inkılâp zaferinin bu tarihi gününü kutlarken; Türk dünyasında bir güneş gibi doğan, yepyeni bir yatan yaratan büyük kurtarıcı, eşsiz kahraman Atatürk'ün ebedileşen varlığı ve aziz hatırası önünde hürmetle tazimle eğilirim.

Harbin zaferine, sulhün zaferini de katmış olan büyük kumandan ve büyük dıblomat Milli Şef İsmet

Valimiz O. Sabri Adal

İnönüne, bu Büyük başa, faziletli insana ebedî bağlılığımızı tekrar burada teyid eder yüksek şahsiyetlerini saygı ile anarım.

Yurdumuzun istiklâli için temiz kanlarını bol bol akıtan şehitlerimizin ruhları şad olsun. Milli kahramanların aziz hatıralarını bu uğurda çalışanları şükranla, minnetle yad ederim.

Yurttaşlarım;

17 senelik Cumhuriyet tarihini gözden geçirecek olursak, 17 asırlık bir zamanda bile başarılmasına imkân olmayan eserlerle karşılarız. Bu eserler, rakama gelmeyecek kadar sayısız, ölçüye girmeyecek kadar hudutsuzdur.

Yapılan inkılâplar, asırlara sığmayan hakikatlerdir. Hepsinize malûm olduğu gibi siyasi, idarî, iktisadî, içtimai her sahada-büyük bir hızla-

- Arkası 8 de -

Balo ve açılış törenleri

Bu akşam Halkevi salonunda Vilâyet tarafından Cumhuriyet bolosu verilecektir.

Yarın akşam Halkevi tarafından çok istifadelî bir piyes temsil edilecektir. Kaza ve nahiyelerdeki Halkevlerimizde de temsil ve konferanslar verilecek ve halk kürsülerinde nutuklara devam olunacaktır.

Bugün yeni lise binasının ve yarın da Yomra, Maçka ve bayram ertesi de Ofun Hayrat ve Kadahor nahiyeleri hükümet konaklarının açılış törenleri bizzat çalışan Valimiz tarafından yapılacaktır.

Yunanistana da Saldırdılar!

Dün sabah Anadolu ajansı İtalyanın Yunanistanına harp ilân ettiğini haber vermiştir.

Her zamankinden
Daha dinç
Her zamankinden
Daha kuvvetliyiz..

Bugün Cumhuriyetimizin On yedinci yıldönümünü kutluyoruz. Sevinç ve heyecan içindeyiz. Arkamızda bıraktığımız on yedi yıl, on yedi asırlık şeref ve gurur verici eserlerle doludur. Eşsiz inkılâplarla Türk vatanını en ileri memleketler seviyesine ulaştıran eşsiz kahraman Ebedî Şef Atatürk'ün mânevi huzurunda eğilmek her Türk için bir vatan borcudur. Müstarih ol büyük Ata: Büyük hayrülhalefinin etrafında celik bir kala halinde toplanan on sekiz milyon, bıraktığın büyük emanetinin bekçisidir!

Bugün, her zamankinden daha dinç, her zamankinden daha kuvvetliyiz: On sekizinci yıla, on sekiz milyonla giriyoruz. Birlik beraberlik davasını, harp ve sulh kahramanı İnönü'nün arkasında, en ileri götüren Bekir Sükûti Kulaksızoğlu

- Arkası 8 de -

DOĞDUKÇA

Cumhuriyet
17 yaşında

Savincimiz engin.. Bugün, Türkün ezeli ve ebedi bir hayata kavuştuğu büyük günün yıl dönümünü idrak ediyoruz.

17 yıl önce güzel yurdumuzu kuşatan kara kuvvetler, türlü düşmanlar, haris istila orduları, hıyat ve istiklale düşik Türkün ezsiz kuvveti önünde eridikten sonra bir sonbahar sabahında, Ankara'dan doğan güneş, bütün memleketi dolandı, gönülleri sardı, ısıttı. Bu, 29 İlkteşrin 1923 ün manası olan Cumhuriyettir.

Tarihin her devrinde daima önde yürüyen, insanıyet ve medeniyet âlemine büyük örnekler veren bir millete esaretli reva gören düşmanlar, bugün Türkün kahhar kudretini tanıdı.

Milletten ayrı, kendi sefalet ve sefasına gömülen gafil saray çeviren düşman kolları bugün kırıldı. Hakikatte bir kukladan ibaret olan sultan adlı ihanet kumkumaları bugün def edildi.

Cumhuriyet, Türkiye ösünü, kadretini, tarihi asaletini tanıtan anlatan en güzel ve en aygun bir hükümet şekli olarak bundan 17 yıl evvel bugün ilân olundu.

Tariht kahramanlıklarla dolu hür ve estli bir milleti tanıtmak lâzımdır. En müşkül ve çetin anlarında muvaffak ve mazaffer olmanın sırrını bilen milleti...

Kurtuluş savaşı, Türkün askeri kadretini tanıttığı kadar, hayat ve istiklal hakkını da kazandıran, milletçe mazaffer bir müsadelenin destanıdır.

Ebedi Şef Atatürk, Türk ulusuna özünden bilen insandı. Ondaki hayet ceoherinden emin olduğuna için büyük bir mücadeleyle atılmıştı.

Türk, kuvveti ve kılıcı sayesinde istiklalini etihana ragtik ettirirken şanlı bayırcanında göklerin derinliklerinde dalgatılıyordu; Türk mazaffer oldu, tarihin önünde dimdik kaldı.

Cumhuriyet, büyük mücadelenin en büyük eseridir. Onunla benliğimize sahip olduk, onunla asırları yıllara sığdırdık, onunla okuduk, yazdık, his ve kuvvet aldık.

Biz milletçe seviniyoruz: 17 yılda aştığımız tepeler bir değil, beyyüzdeğil, 17 yılda attığımız hamleler saygısız.

Bugün dünya gözünde kuvvetine güvenilir, sözüne inanılır tek devlet halinde saygı ile sevgi ile anılıyor. Adı anutulan büyük ulus, şanlı bayrağı ile, adı ile kudretile bütün gönüllerde yaşıyor.

Türk, birbirine kenetlenmiş kahramanlar kütlesinin adidir; Tek vücut, tek kalp, tek insan gibi Atatürk'ün kardeşi İnönü kahramanı, Lozan fatihi İsmet İnönü'nün etrafında emrinde ve izinde. Gönümüz ferah, golumuz ışıık, önümüz açık ileriye doğru.. ileriye..

Cumhuriyet bize bunları tekrar gaşatan bir dönüm noktasıdır. Bayramımız büyüktür, sevincimiz kadur.

ÇULHA

Elektrik işleri

Elektrik Şirketi ile Beledige arasındaki anlaşmazlıktan dolayı şehir kâfi gelmeyen tenoiratın çoğaltılması keyfiyeti bir türlü hal edilmesi gagri kabil bir mesele olmuştur.

Şehir karanlıktı elde sen gün bir zebeke mevcut olmasına rağmen şehrin bir çok muntakasında tenoirat yapılmıyordu. Şirketin mali vaziyetine taallak etmeyen umumî menfaatler her ne sebeptense müzakere meozun olamıyordu.

Yeni meclisi idare Beledige ile pek alâ anlaşdı. Figatta tenzilât yapıldı ve Vat kuvveti ve lamba adetleri çoğaltılarak şehirde karanlık bir köze bırakılmadı. Hatta en yakın sağıgemiz olan Soğuksu yolunda elektrik tenoir edildi.

Eğer bugün, şehrin her tarafını aydınlatan ilâveli tenoirata eski şart üzerinden ücret istenilse idi Beledige bu taahhuda girişecek vaziyette olmadığı için şirketin de, Beledigenin de olcandan düşünmeğe mecbur oldukları bu umumî iş elbette geri kalacaktı..

Trabzonumuzda en büyük ve lüzumlu eserlerden sayılan Şirketin büngesini kemiren faizler meselesi üzerinde de iyi neticelere varılacak teşebbüslerde bulunulmuştur.

İçme suyunun
sevkinde teshilat

Yeni içme suyunun büyük depoya sevk için lâzım olan elektrik enerjisinin kilo vatına evvelce beş kuruş isteniliyordu. Bu figat üzerinden Beledige ile Elektrik Şirketi arasında ihtilâf vardı. Sebebine gelince Beledigenin yaptığı hesapta Sa varidatı Elektrik sarfiyatına tekabül etmiyordu Bögle zararlı bir işe atılmak ve bağlanmak hiç bir zıman şuurla bir karar ve hamle olamazdı.

Bitabi bu kadar feda-kârlıkla vücade getirilen tesisat neticesinde şehre su verilemeyecekti. Yeni idare meclisi bu hayati mühim ciheti nazari dikkate alarak Şirket ve Beledige menfaatleri göz önünde tutulmak suretille iyi bir anlaşmaya pılmıştır.

Dabakhanenin
ihya ve inkişafı

Dabakçılık, Trabzonun en eski ve Karadeniz boğuncan en şöretli sanatlarından biri idi. Umami harpte istila gören Trabzonun kaybolmuş bir çok sanatı arasında dabakçılık en parlak devrini elde edemiş ve bazı darbelerde yediği halde büsbütün ortadan kalkmamıştı. Son senelere

kadar pek az inkişoflar kaydederek direnilir ve gagri mütakâmil tarzda bir geçim vasıtahğı yapan bu sanatın cezri mahiyette ihyasına doğru adımlar atılmaktadır. Geçenlerde Murgul Madenlerini tetkikten dönen ve dabak esnafının bugünkü vaziyet-

İyi çalıışkan ve çok sevimli
Parti Reisimiz
ALİ RIZA ŞİŞLİ

lerine dair vukufu olan iktisat vekilimiz muhterem Hüsnü Çokır kooperatifleştirdikleri takdirde uzun vadeli krediler temin edeceğine vad etmiştir.

Bu vüad üzerine değerli Parti Reisimiz Ali Rıza Şişli dabak esnafını partide topladı, maksadı isah etti ve iktisat vekilinin de vüadını müjdeladi. Dabak esnafı bundan çok memnun oldu. Ve Partinin alâkasına karşı memnuniyet duyduklarını ve

teşekkârlarını beyan ederek kooperatif tesisine karar verildi.

Bu sayede bu işçiliğin bünye yıprktan bugünkü zor çalışma tarzından kurtularak fennî vesaitle kavuşulacaktır. Banden başka da dabak esnafı daha müreffah bir vaziyet elde edecektir.

Halkevleri ve
Parti binaları

Vilâyetimiz dahilindeki Halkevleri, muhtitlerinde yeni bir hava ve ruh yaratmıştır. Halkevlerinin yurt ve vatandaşlar için ne derece büyük bir maksat taşıdığı bütün şuur çağında kilere anlatılmış, gerek konferans, gerek email ve baytar, ziraatçı ve doktorlarla köy gezileri tertip edilerek yaygılara bitişik olan en uzak köylere kadar gidilmiştir.

Kasabalarda ve nahiye-lerdeki Halkevlerimize uğramak ve temasta bulunmak köylü vatandaşlarımız için ruhi bir ihtiyaç olmuştur.

Ofta, salonda 500 kişi alan büyük bir Halkevi binası yapılmıştır.

Yomrada sinema ve tiyatrosu da dahil olmak üzere mahite elverişli 5000 lıra sarfile bir halkevi binasının inşası hitem balmaktadır.

Sarmene, Akçaabat, Sargona, Araklı ve Beşikdüzünde birer halkevi binası yapılmıştır. Banların arsaları alınmış ve inşaat hazır olduklarına bağlamıştır.

Şehrimiz Halkevinin çalışmasına tahsis olunan sinema binasındaki aksi sadanın önüne geçilmiş ve buradaki yerinde inşaat ve tesvin gençlik çalışmaları kolaylık ve halkın tatmin edilmesini imkân hasıl olmak bakımından mühim ve çok lüzumlu bir eser halinde meğdana getirilmiştir.

Kazalarda ve nahiyelerde Parti binaları inşası için de hazırlıklara bağlanmıştır. Banlardan bazılarının arsaları alınmış ve inşaat işleri de derpiş edilmiştir.

YENİYOL

Bugün

8

Sayfadır

Maarif işleri

1 Merkez ve mülhakatta 9 ilkokul binası tamir edilmiştir.

2 - Mülhakatta 2 köy ilkokulu binası inşaatı ikmal edilmiştir.

3 - Merkez ve mülhakatta 17 köy ilkokul binası inşaatı devam etmektedir.

4 - Maçka kazasında bir köy ilkokul binası tadilen tamiri ikmal edilmiştir.

5 - Merkez ve mülhakatta 2 il okulu yeniden helâ inşaatı yapılmıştır.

6 - Vilâyet merkezinde yeniden yapılmış olan lise binası bu ders yılı başında faaliyete geçmiştir.

7 - Merkez ve mülhakatta yer sarsıntısı dolayısıyla zarar gören 15 ilkokul binası tamir edilmiştir.

8 - Bu ders yılında Of

kazasında iki köy okulu yeniden açılmış ve kodrosuna iki öğretmen ilâve idilerek bu suretile vilâyetteki öğretmen kadrosu 219 ve mektep adedi 95 e çıkmıştır.

9 - Geçen yıl Beşikdüzünde açılan Eğitim kursuna bu sene köy muallimi yetiştirmek üzere beş sene tahsil müddetli bir köy enstitüsü ilâve edilmiş ve bu enstitüye Trabzon, Rize, Gümüşane, Ordu ve Giresun vilâyetlerinden onar kişi olmak üzere ilk kafiye (50) talebe alınmış ve bukerre de tekrar 100 talebe seçilmiş ve yakında enstitüye alınacaktır.

10 - Geçen sene talebe adedi (15277) iken bu sene (16135) e çıkmıştır.

Onsekize giren
Cumhuriyet

Her geçen, Cumhuriyete ve ona karşı olan imanımıza kuvvet eklemekteydi. Milletçe anlıyoruz ki: Ferdi saadeti-miz, milletçe yaşayışımız, varlığımız, her şeyimiz o dur. Türk tarihinin asırlardan süzülen tekâmülü Cumhuriyette karar kıldı, zübdelendi. Bu varış ve bu merhalede, Türk milleti tam manasile benliğine ermiş sayılabilir. Tam manasiyle millî bir yurt üzerinde ve yine tam manasiyle milletçe bir devlet halinde istikrar bulmuş Türk milleti; Cumhuriyetin eseri, Cumhuriyet onun eseri olmak gibi memzuç bir manzara halini kazanmıştır. Bu, öyle bir hakikat, öyle bir hayatiyettir ki, istikbalin devamına tek temel realitesi olduğunu da tamamiyle tanıtmıştır.

Cumhuriyet ve Türk milleti; gittikçe külçeleşen, çelikleşen, o nisbette kudret ve azamet kazanan bir varlık oluyor. Bu kütile; hakim ve üstün yaşamının bütün esrarlı kudretlerini en geniş nisbette içinde bulunduran bir âlemdir. Baştan başa yoksul ve harap bir vatanın iymarı için malzeme, her şey bu kütlenin esrarlı damarlarından çıkıyor; buna hariçten bir el dokunamaz; şerareler, yıldırımlar bu çelik kütlesinden doğar. Bu topraktır, denizdir, havadır, üzüyettir. bununla beraber tek bir şeydir: Cumhuriyet Türkiye'si. Bütün ruh unsurları bir şey manalaştırıyor: Türk ruhu! Bu ruh Atatürk'ün varlığında temessül etmişti, İnönü'de devam ediyor. Bu, ebediyete kadar devam edecek Türk ruhudur. Adı Cumhuriyettir.

Abdullah Günel

Spor işleri

100 metreden 7500 metre kadar muhtelif zamanlarda müteaddit koşullar tertip edildi.

Karadeniz kürek şampiyonasında birinciliği Trabzon aldı. Bölge başkaltı bulunan Valimize, sporcularımıza takdimnameler gelirdi. Kulüpler arası Voleybol müsabakaları yapıldı. Güreş birincilikleri yapıldı. Şilt ve lik maçları yapıldı.

Ziraat işleri BİNTANE BUĞDAYI

Cumhuriyette Maarif

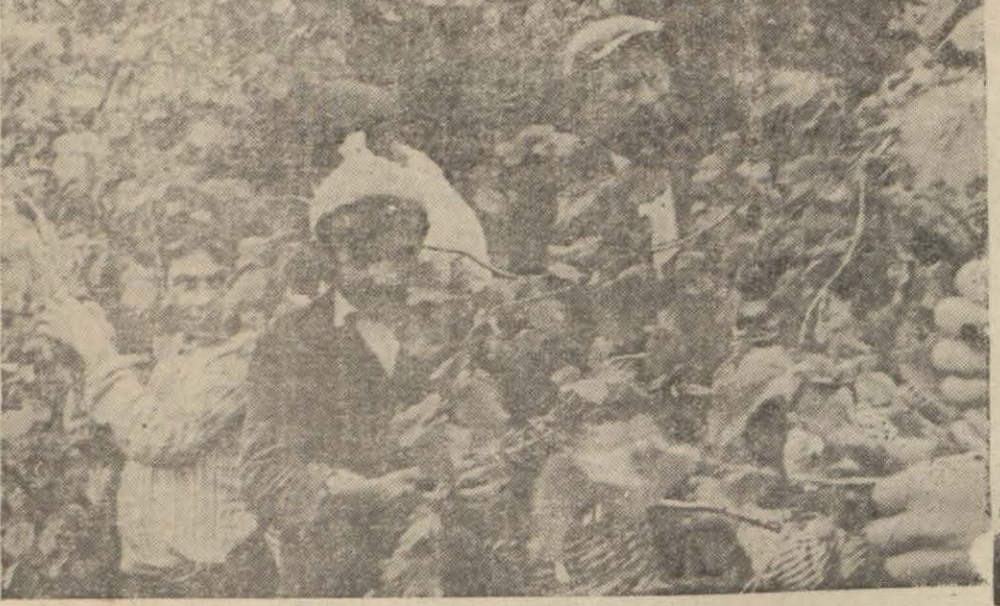
Vilâyetin sahil köylerinde senesi içinde bir yerden iki mahsul almak imkânlarını verdiği yapılan tecrübelerle sabit olan ve çiftçilerimizce de ekimine rağbet gösterilen bindane buğdayından Ziraat Vekâletinin emirleriyle Adapazarı tohum istasyonundan anbalaj ve nakliyesi Hususî idareden karşılanmak üzere otuz bin kilo tohumluk getirilerek çiftçilere ta-

da 2000 limon, 2500 mandarin, 600 elma ve vişne fidanları dağıdılmıştır.

Sebzeler

Sebze çeşitlerinde nevvu ve ıslah edilmişlerin yayımını temin maksadile bedelleri ve naklieleri Hususî idareden temin edilerek muhtelif sebze tohumlukları getirtilmiş bahçıvanlara parasız olarak dağıtılmıştır. Bu meyanda sağlam hayvanların beslenmesinde mü-

kuhla, samaruksa, Moçka kazasında Livara, Kabuköğ Meksilâ, Zanza, Olesa Saldog, hortokop, Vukfikebir kazasında Şarlı Şahmelik Hoplu, Anbarlı Adacık, Yobal, Saitahmet, Denizli, Akkise, Türkelli, Aksaklı İsttil köylerinde fındık bahçeleriyle mera ve çayırliklarında baş gösteren ve yaprakları yemek suretile meyvaların olgunlaşmamasına sebebiyet veren Lzmantrya

vizen dağıtılmıştır. Meyvalarımız

Meyve ziraatına pek elverişli olan Vilâyetimizde dış piyasalarda aran ve dayanma kabiliyeti fazla kalitesi yüksek meyve çeşitlerinin tamimine çalışılmaktadır. Bu maksadla Ziraat Vekâletinin emirleriyle Kastamonu fidanlığından

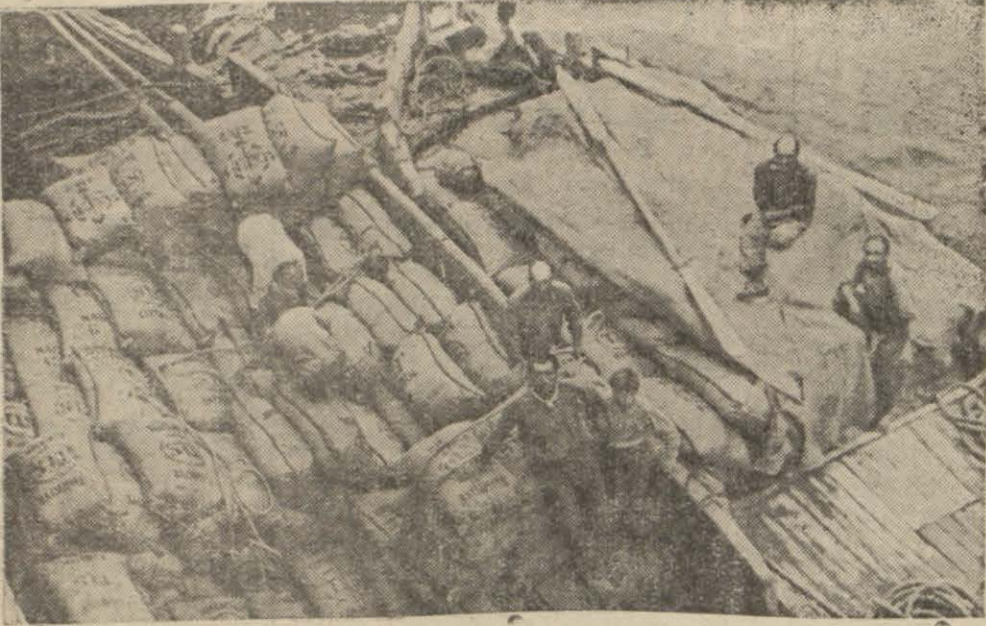
Fındıklar devşirilirken

him mevki tatan hayvan pancarı tohumluğa getirtilirilerek çiftçilere dağıtılmıştır. Ekim ve yetiştirme usulları da ayrıca tarif edilmiştir.

Yabaudomuzile mücadele

Yer ve ağaçürnlerinde tahribat yapan yaban domuzu mücadelesine geçmiş senelerde olduğu gibi bu sene de mükellefiyet

dispar nam heşerenin kış mevsiminde yumurta kesecikleri toplatılmak ve yazın ağaçlara arsenikigeti rassas tatbik ettirmek suretile 2906 sayılı kanun hükümlerine tevfikân mükellefiyet usulile yaptırılan mücadele neticesinde istilası altında bulunan 30 bin hektar genişliğindeki

Fındıklar sevedikilken

aşılı üçer yaşlarında taçları teşkil ettirilmiş 500 Amasya elması, Rize narenciye fidanlığından 1500 limon, 900 portakal, 5000 mandarin fidanları getirtilerek meraklılara parasız

ve süre avları tertibi suretile mücadelesine devam edilmiştir. Mücadele mevsiminde öldürülen domuz miktarı 315 adetten ibarettir. Senelerce tatbik ve hassasiyetle takip edilen bu mücadele neticesinde Vilâyetimiz

fındık bahçeleriyle mera ve çayırliklarda tahribata meydan vermeden tamamen imha ettirilmiştir. Mücadele işleri Ziraat Muallimlerinin kontrol ve aylık ücretleri Umumi ve hususî idarede mevcut mücadele tahsisatından verilerek suretile istihdam edilen sekiz amele başısının nezaretinde yaptırılmıştır.

Zeytinler

Akcaabat kazasının bakımsız olan zeytin ağaçlarında kış budaması yaptırılacak ağaçlar şekillendirilmiş ve meyva verme kabiliyetleri yükseltilmiştir. Bu işler yol ve zarurî masraflar Ziraat Vekâletince temin edilmek suretile İzmir Bornova Zeytincilik istasyonunda altı ay kurs gören iki zeytin bakım ustası tarafından yapılmıştır. Budamaya tabi tutularak şekillendirilen dört yüz ve piçleri ve oburdalları kestirilen 780 ağaçtır. Timar görmüş fındık bahçeleri

Of kazasının Hayrat Nahiyesine bağlı köylerde timar görmemiş fındık bahçelerinde mahalli Ziraat

Cumhuriyet devrinin Maarif hareketlerini ve başarılarını iyi kavraya bilmek için Osmanlı devletinde Maarif vaziyetimizi kısaca gözden geçirmek faydalı olur.

Devletin her türlü teşkilâtında olduğu gibi Maarif sahasında da inhisarcı ve saray zihniyeti ile meşbu olarak bütün kuvvet ve alâka bir kaç yerde toplanmıştır.

Yurdun diğer köşeleri muhtelif işlerde olduğu gibi Maarif bakımından da mühim ve bakımsızdır.

Nihayet belli başlı şehirlerimizde yedi senelik ve daha küçük vilâyetlerimizde beş senelik idadiler vardı. Rüştiyeler mahdut ve hele köylerimiz tamamen zavallı vaziyette idi. Umumiyetle köyler imamların ve hocaların elinde menfi ve skolastik terbiyenin yer bulduğu yurt parçaları idi. Osmanlı devleti zamanında ilk mektepler ve orta tedrisat müesseseleri sadece kitaba bağlı, biraz mütevekkil, pasif ve kendisi için yetişen unsurların toplandığı yerd.

Programın hedefi: Bilgi muhtevasını nazari olarak çocuğun kafasına istif etmek. Talimatnamenin hedefi: Mutavaatkâr bir ruh taşıyan Osmanlı vatandaşı yetiştirmek. Her ikisinin gayesi: Devlet makinesine uysal, muhteriz ve kendi halinden memnun kalem efendisi hediye etmek.

* *

Bu günün Maarif siyaseti inhisarcı değil, bütüncüdür. Yani Türkiye Cumhuriyeti hudutları içinde en ufak topluluklara kadar uzanan erişen şamil vasıfları haizdir. Hâkim olan saray politikası ve Osmanlı zihni-

Mualliminin murakabası ve iki amelebaşının nezareti altında, imar mücadelesi yapılmıştır. İmar gören fındık bahçeleri 114 hektardan ibarettir.

Tütünlerimiz

Akcaabat kazasında tütün eken köylerde tütünlerin köklerinde tufeyli olarak yaşayan ve tütün yapraklarının kalitesini bozan Orobonjam tufeyli nebatın istilâ işkil aldığı haber alınması üzerine Merkez ziraat Murakabesi ve beş amele başının nezaretinde 2906 sayılı kanunun hükümlerine tevfikân bu muzır nebatın mükelleflerin toplatılıp yaptırılmak suretile mücadelesi yapılmıştır. Bu işlerin icap ettirildiği masraflar inhisarlar Başmüdürlüğünce karşılanmıştır.

Yukarıda umumî işlemlerden gayri hususî eşhasa ait meyva ve sebze bahçelerinde baş gösteren haşerat tufeylatın yapacakları zararları önlemek üzere alat ve mualecat Dairemize parasız olarak alakadarlara verilmiş ve yapacağı işler ayrıca tarif edilmek suretile mücadele yaptırılmıştır.

yeti değil yirmi milyon davasına ve Türk milliyetçiliğinin karakterine dayanan bir Maarif siyasetidir.

Bu gün imtiyazlı vasıfları haiz şehir veya vilâyet yoktur. Bütünün ihtiyacına en uygun şekilde tevzi edilen ve sadece memleket gaygusu ile mahmul Maarif politikası vardır.

Birçok vilâyetlerimizde Lise, küçük vilâyetlerde ve hatta evvelce doğru dürüst rüştiye mektebi bile olmayan bir çok kazalarımızda orta mektep vardır.

Maarifin köylere sokulması hemen hemen Cumhuriyet devrine nasip olmuş bir mazhariyettir.

Nüfusu az olan köylere de eğitmen gönderilmek suretile halkın okuma, yazma ve umumî terbiyesi temin edilmektedir.

Son senelerde Türkiye'nin muhtelif köşelerinde tesis edilen köy Enstitüleri yarının köy kalkınmasında ve köycülük davasında bü-

Maarif Müdürü İhsan Kabaşay

yük rehberlik etmeğe namzet canlı, faal birer müesseseler olarak göze çarpmaktadır. Mekteplerin program ve talimatnamesine muayyen bir istikamet verilmiştir.

Devletin ve cemiyetin bünyesine uygun vasıfta vatandaş yetiştirmek. Programlar Cumhuriyet Halk Partisinin umdelerinden ilham alarak tanzim edilmiş ve okullarda bunun tahakkukuna çalışmaktadır. Talimatnamede sıhhatli, iradeli ve disiplinli bir cemiyet yaratmağa matuf gayeleri ihtiva etmektedir.

* *

Bu noktaları tebaruz ettirdikten sonra Osmanlı devri Maarifinde yer bulamayan ve bugün muvaffakiyetle tatbikinden haz duyduğumuz diğer kültür hareketlerini gözden geçirelim:

1 — Osmanlı Maarifinde kız çocukların tahsili aşağı yukarı ilkokullara inhisar ediyordu.

Yalnız İstanbulda Kız Öğretmen okulu ile bazı vilâyetlerde Kız Sanat mek-

tepleri vardı.

Cumhuriyet Maarifi kız çocukların bütün tahsil müesseselerinin kapılarını açtı. Bugün Üniversitenin her fakültesinde ve yüksek okulların her şubesinde kızlarımız erkek arkadaşlarıyla beraber tahsil görmektedir.

2 — Halk terbiyesi Cumhuriyet devrinde kıymet kazandı. Köylerde mektepler açıldı. Küçük köylere eğitmen gönderildi.

Millet mekteplerinde milyonlarca vatandaş okuma yazma öğrendi.

Halkevleri bütün teşkilât ve halk terbiyesinin her bakımından inkişaf ve terekkinde mühim bir rol oynadı.

3 — Cumhuriyet Maarifi Türklere kendi tarihini ve medeniyetini öğretmek bakımından büyük hizmetler yaptı. İmparatorluk mekteplerinde Türk Tarihi yerine Osmanlı ve İslâm tarihi okunurdu. Bugün onlarda okunmakla beraber esas benliğimize dayanan Türk tarihi ve dünya medeniyetlerine hocalık eden eski Türk medeniyeti öğretiliyor. Milletler şerefli tarihleriyle ve şanlı mazileriyle iftihar ederler.

Cumhuriyet devrinde kurulan Türk Tarih Kurumu bize bu zengin hazineleri hediye etti.

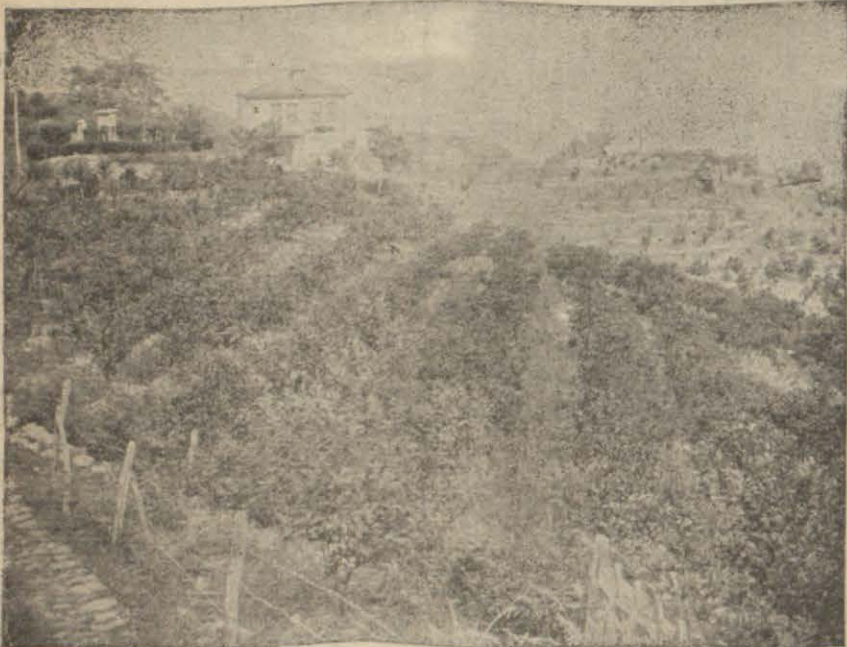
4 — Okuması ve öğretilmesi güç olan arap harfleri kaldırıldı. Türk harfleri kabul edildi, bu harf inkişafı bir çok vatandaşlara okuma ve yazma nimetini kazandı.

5 — Güzel ve zengin bir dilimiz olduğunu bize Cumhuriyet Maarifi öğretti. Eskiden halkın konuşma dili ile yazı dili arasında büyük farklar vardı. Kitaplar ve gazeteler muayyen bir zümreye hitap ediyordu. Bugün zengin ve öz Türkçemizle yapılan kitap ve gazeteler herkesin kolayca anlayacağı kadar sade ve temiz bir lisanla yazılmaktadır.

6 — Meslek mektepleri hemen hemen denebilir ki Cumhuriyet devrinde teessüs ve inkişaf etmiştir. Kız Enstitüleri, Akşam Kız ve Erkek Sanat Okulları, ticaret Mektepleri ve diğer Meslekî okullar, Bölge Sanat Okulları ve İnşaat Usta Okulları bugün yurdun her köşesinde faaliyet halindedir.

Hulâsa Cumhuriyet Maarifi kuvvet ve enerjisini Türk Cemiyetinin bünyesinden alarak şuur ve muvazinin adımlarla yoluna devam etmektedir.

İhsan Kabaşay

Fidanlık mandalinalıklarından biri

olarak dağıtılmıştır. Bunların da ambalaj ve nakliye masrafları Hususî idareden temin edilmiştir. Bu fidanlardan gayri Hususî idareye bağlı fidanlıktan

bölgesinde domuz kesafeti pek azalmıştır.

Meyvalardaki mikroplarla mücadele

Vilâyet merkezine bağlı Hospalavarak, komera

Göklerimizden geçen her Türk kanadını hepimizin eseri olarak alkışlıyoruz. Fakat bütün bunların yetecek kadar olduğu söyleyemeyiz. Daha üstün olmamız için hava kurumuna yardım ediniz

Sıhhat işleri

Türk Cumhuriyetinin 17 inci yılını heyecanla kutladığımız şu mesut ve bahtiyar günümüzün manasını bugün geçen yıllardan çok daha farklı bulmak, görmek bilmek ve bildirmek isteriz.

Bu büyük Türk inkılabı me deni âlem içinde büyük bir inkı lâp yapmıştır. Fikir sahasında ilim sahasında hulâsa maddi, manevî sahalarda şahidi olduğumuz inkı lâp Cumhuriyetin yarattığı ve kurduğu inkılabtır.

İşte bu hakikate dayanan ve varlığına inanan bir milletin inkı lâbidir ki 17 yıl gibi kısa bir za man içinde saymakla tükenmeyen hamlelerini, harikalarını yaratmış bütün zorlukları yenmiş olduğu gibi modern Türk devlet idare sistemini kurmuş kendi varlığını korumuş olduğunu yine kendi ken dine öğrenmiş bulunuyor.

Kurtuluşun Türk varlığı üze rinde yarattığı tesirler çok olduğu gibi bu çokluk içinde kendi kal kınmasını kendi sıhhatinde görmüş bunu her işin ve elzemi paraların başında üstün tutmuş olması meger nekadar doğru imiş. Memleketin kurucuları milli kalkınmanın korun makla yani sağlıkla olacağına kanidirler. Nitekim bu günün ha disatı beşeriyete kâfi dersini ver miş olsa gerek. İsanî, beşerî gayeyi en ulvî ve mukaddes emel sayan devletler hayat hakkına sahip milletler ise ancak sıhhatî, bereketli temassüle elverişli millet ler ise ancak sıhhatî, bereketli

Sıtmalılara kinin tevzi edilirken

elverişlerini temine çalışmak olduğu gibi derelerin ırmakların küçük büyük nehirlerin su baskınlarıyla memlekete hastalık neşrine mâni tedbirler alınması için geniş mik yasta hazırlanan ve yer, yer tat bıkına şehit olduğumuz büyük su projeleri ve nihayet küçük büyük şehirlerin köylere kadar varedilen kasunî hükümlerle bir millet korunması için elzem kanunları ve hükümlerin icra sa hasındaki bu gürkû müsbet neti celereidir.

Memleketin belli başlı derdi sıtma, firengi, ve verem gibi kas talıklar için devlet geniş mikyasta mücadele açmış bu meyanda fi rengileri ve sıtmalıları devlet büt çesinden bakılmak suretile azami

beraber veremli hastalar için has taneler, dispanserler açıldığı gibi fakir hastalar için ayrıca ilacile birlikte imkân nisbetinde gıdalan dırıldıkları da cümlece malumdur. Bu gün için yapılan bu mahdut yar dımlar yarın için daha geniş mik yasta yardımların yapılacağından şüphe edilemez. Devlet bu üç büyük müsibetle cüzri çalıştığı gibi ayrıca umumî hastalıklarla da geniş mikyasta çalıştığını pek âla biliriz.

Türk Cumhuriyetinin kurul duğu günden beri her vilâyette hastaneler açıldığı gibi bazı vilâ yetlerin kazalarında da hastaneler açılmış olduğu ve hemen her ka zada dispanserler bulunduğunu memnuniyetle görüyoruz. Zaman, zaman çıkan ve ehemmiyeti biçte istisken edilemeyecek olan sari hastalıklar için devletin açtığı mücadeleler ve mücadelelerde alınan neticeler hakkında ecnebi müşahitlerin tektirlerini celp etmiş olduğunu söylersem hata etmiş olmam. Memleket Cumhuriyet dev rinde beri sıhhatî yolunda atılan adımlarla varılan neticeleri şu su retle hulâsa edebiliriz. Kendi sıh hatını kendi hekimile ve kendi ilim adamlarıyla başarmaktadır. Kendi ilacını kendi özünden yetiş tirdiği sen ve ilim adamlarının yaptıkları ilâçlarla şifalandırıldık larını ve ummî sıhhatin eski de virlere kıyas kabul etmeyecek dercede düzelmiş olduğunu sari illetler azaldığı gibi ve fiyat nis beti de düşmüş bu meyanda de ğum ve nüfus artımı bariz vasfîle kendini göstermiştir. On yedi yılda yarı nisbette çoğalma çokluğunu işte bu hikmete ve bu soya borç luyuz.

Bu milletin ve feyizli inkıfâ larının rubunu ve manasını bilmek için adını öğrenmek icap eder. Bu adın Türk Cumhuriyeti olması da görmeliyiz. İnanmış bu ada bütün lüğümüze bu ada bağlıdır.

D. Abdullah Zarafioğlu

Bir hasta ve hasta bakıcı

temassüle elverişli milletler kaim olacağına şüphe edilmez. İşte yirminci asrın piskolojisi ve pozitiivistler tarafından konan yeni dünya kanunu budur.

Inkılâp Türkiyesi saltanatın iahidamından sonra bunu çok iyi sezmiş ve kendi varlığını daha o zamandan dikkat ve itina ile bu yoldaki mesaisine kermi verdiğini çok iyi biliriz.

Devlet umumî sıhhat kelime sini yalnız fert için inhisar ha linde tutmamış bunu bir küll ola rak ve programlaştırarak işe girişmiştir. Koca, ihtiyar, sakat Os manlı imparatorluğunda devlet sıh hatı bir müdüriyeti umumiye ile idare ederken Cumhuriyet Hükû meti bunu bir vekâlet haline koy muş ve bütün bir milleti sıhhat için seferber etmiş olmasını bu kuruluşta görür ve anlar. Bir mil letin en büyük ıztırapı hiç şüp hesiz gözü ile görmediği şu bel irsiz düşmanlarla mücadele oldu ğundan şüphe ve tereddüde mahal yoktur. Maddî, manevî huzursuz luklar yaratan küçük, büyük felâ ketlere boyun eğdiren asırlardan beri koca bir milleti kemirerek bu hale getirmiş olmasını ele alan Cumhuriyet Hükûmeti ve Sıhhat vekâleti bu iş için tabiatla müca dele hudut ve sınırlarda mücadele, dahilde mücadele diğer bir çok mücadele sahaları açmış olduğunu çok iyi biliriz. Hudut mücadele lerinden maksat yabancı memle ketlerden her ne suretle olursa olsun memlekete hastalık sokul masına yarayan mâni tedbirler keza deniz yolu ile yine bu mura kabının daha sıkı şekilde devlet emniyetini ve sıhhatını korumaya matuf mâni tedbirler alındığı gibi tabiatla mücadelede iki esasî ele alıştır. Biri içilen ve kullanılan gıdaların umumî sıhhat bakımından

şafakatını tesirgememiş olduğunu görürüz. Firengililer için yapılmakta olan bakım çok güzel neti celer vermekte olduğuna inanaabi lirliz. Bu tarama ameliyesi bütün memlekete şamil olacak ve mem leket evlâtları bu buluşu hastalıktan tamamen kurtarılmış oldu ğunu yakın bir atıda göreceğiz. Verem hastalığı ile devlet azamî uğraşmaya başlamış ve fakat asırların getirdiği yığıntı halindeki bu buluşu hastalıkların az zaman da önlenmesine imkân olmadığını teslim etmek icap eder. Bununla

Halkevinin bir sene içinde türlü çalışmaları

Dil tarih komitesi

Bir sene içinde muhtelif mevzularda 24 konferans vermiştir.

Köylerde yaptığı gezi lerde köylü vatandaşlar ara sında dağılarak her sahada istifadeli konuşmalarda bu lunmuştur.

Trabzon tarihi üzerinde araştırmalarına devam et mektedir.

Ar kolu:

Bu komite bir sene içinde hoparlör vasıtasile 17 konser dört ulusal bayram larında bandosule ve balo ve şölen ve aile toplantılarında cazı ile hazır bulunmuş tar.

Gösterit komitesi:

Bir sene içinde 23 tem sil vermiştir. Bu temsillere radyofonikler de dahildir. Gelen vatandaşların sayısı 16200 kişi faydalanmıştır.

Evimiz sinemasında 14 de fa parasız sinema gösteril miş ve 23500 vatandaşa seyrettirilmiştir.

Spor şubesi:

Köylerde tertip edilen derneklerde köylü vatandaş lar arasında kır koşuları tertip ettirerek kazananlara madalya ve muhtelif mükâ fatlar vermiştir.

Şehirde bisiklet teşvik müsabakaları tertip etmiş ve kazananlara 19 Mayıs gençlik bayramında madal galarını vermiştir.

Sosyal yardım şubesi

Bu k o m i t e evi en faal komitesi olup şe hirde mevcut resmî ve ser besit doktorların iştirakile Halkevinde poliklinik aç mıştır. Fakir ve kimsesiz vatandaşların muayenesile haftada iki gün meşguldar lar bundan başka diğ dok

torlarımız kendi aralarında bir toplantı yaparak fakir ve kimsesiz yoldaşları her gün sıra ile muayene etme ğe başlamışlardır.

Fakir olanların reçetele ri evi tarafından bedava yapılmaktadır. Bir sene için de evimizde muayene edilen hasta miktarı (417) ve ve rilen ilâç ve yardım (357) lira olarak verilmiştir.

Halk dershaneleri ve kurslar

Bir sene içinde açtığı Fransızca, İngilizce, Alman ca kurslarından 110 vatan daş faydalanmıştır.

Ceza evine kalem kâğıt yardımında bulunmuştur.

Kitapsaray komitesi

Bir sene içinde 31258 gurdış kitap ve muhtelif eserler okuyarak faydalan mıştır. Kitapsaray kitap

mevcudu 1837 dir her gün okuyucuların istifadelerine kitap, mecmua ve yevmi ga zeteler açıkbulundurulmak tadır.

Köycülük komitesi

Bir sene içinde beş köy gezisi tertip etmiş ve muhtelif mevzularda konuşma larında bulunmuştur. Dernek lerde köylü vatandaşlar ara sına dağılarak. İstihsalatın artırılması, köy ahırlarının sıhhileştirilmesi. Hayvana tın nasıl bakılması fındık, ve diğer mahsulün zamanı gelmeden devşirilmemesi hak kında verdiği konferans ve konuşmalar da (7530) va tandas ilgilendirilmiştir.

Müze ve Sergi Bir sene içinde resim ve fotoğraf sergileri açarak kazananlara mükâfat tevzi etmiştir.

Bir sene içinde Halkevi idare heyeti 61 içtima yap mıştır.

Belediye işleri

Kıymetli Belediye Reisimiz Muammer Yarımbiyik Makamında

Yollar: Şehir içme suyu bo ru fersiyatı dolayısıyla tahrip olu nan parke kaldırımlardan (2295) metre murabbat parke kaldırım ile yine aynı esbap dolayısıyla tahrip olunan adı kaldırımlardan (11737) metre murabbat adı kaldırım ve (3074) metre tu lunda şose tamirâtı yaptırılmış Asrî mezarlık dahilindeki yol ların kenarlarile Maraş caddesi yol kenarına (2390) metre tu

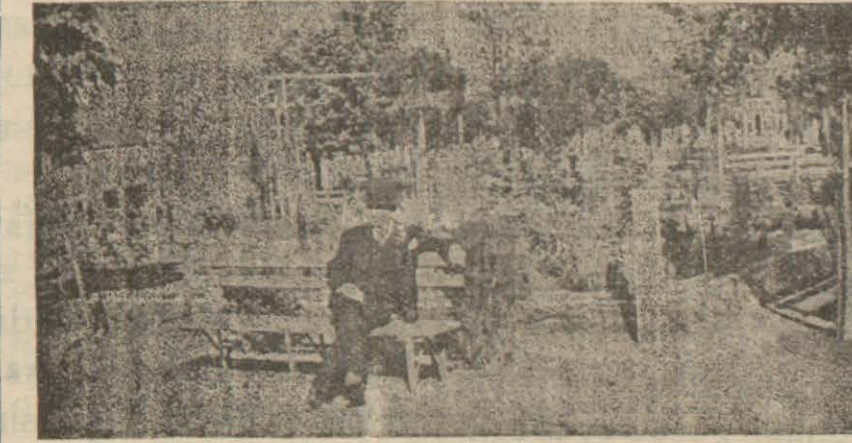
sehrin muhtelif mahallerinde (32) adet menfez yaptırılmıştır. Sular: Şehre gelmekte olan iki menba ve iki dere su yolu üzerinde (1773) metre tulunda su yolu tamir ve kısmen de demir boru ve künk boru ferş edilmiş Zanus ve Tabakhane dere lerinin temizliği için iki adet muvakkat bent yaptırılmıştır. Çifte çamlığa (750) metre tulda kısmen çamur ve kısmen de de

Halâlar: Şehir dahilinde iki adet asrî halâ inşa ettirilmiş ve iki adet umumî halâ tamir olunmuştur.

İskeleler: Değirmendere mevkiinde mevcut koyun iskele stinin deniz teressübatla kabili istifade bir vasıyetten çıkması dolayısıyla iskelenin geri değıti rilerek 190 metre ileride ve kism en yeniden malzeme mübayaası ile bir iskele yaptırılmağa baş lanmış ve ikmal edilmek üzeredir.

Belediye Emlâki: Çifte çamlıkta bir adet gazino ve de ğirmendere de mezbaha binası yanında bir hayvan ahuru inşa ettirilmiş ve Belediye emlakinden olan altı binada tamirat yapılm ıştır. Biri Atopark önünde ve diğ eride Soğuksu köşkü önünde olmak üzere iki adet otobüs bek leme mahalli ve yine ikisi Ata parkta biride Belediye önünde olmak üzere üç adet nöbetçi kul lubesini inşa ettirilmiştir.

Pasif Korunma: Gaz ve benzinin muhafazası için bir yer altı gazhanesi yaptırılmış ve hava hâcumunda halkın korun ması için şehir dahilinde (772)

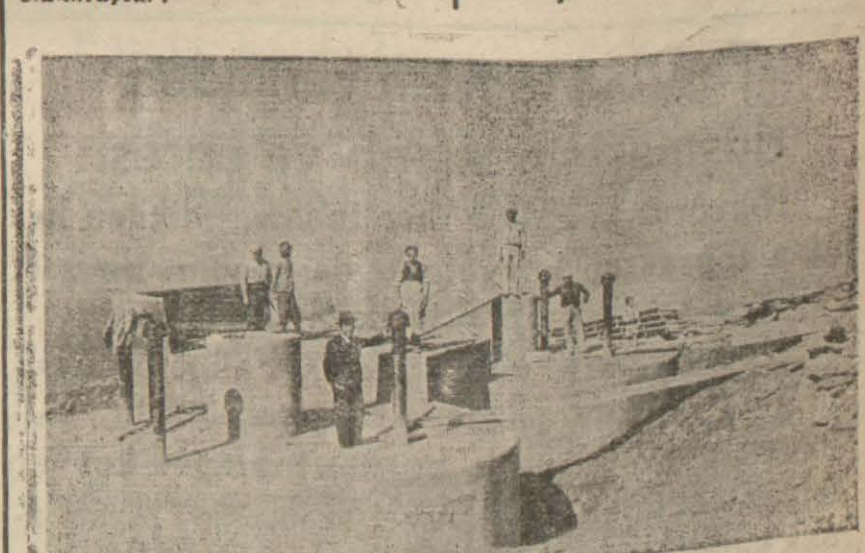
Ataparkta bir köşe

lunda beton bordür yaptırılmış ve muhtelif mahallerde (293) metre mikâb istinat divarı inşa olunmuştur.

Tesviye turabiye ve hâsnû muhafaza: Çifteçamlıkta (1740) ve Ataparkta da (1500) metre mikâb tesviye turabiye yaptır ılmış ve Atopark ile Belediye par kına (180) metre mikâp çakıl ferş olunmuş ve Ataparkta üç havuz yaptırılmıştır. Çifteçam lıktaki çamların muhafazası için çamlık etrafına (1366) metre tulunda dikenli tel çekilmiş ve çamlık dahiline yeniden (1000) fidan dikilmiştir.

Lâğımlar: Şehir içme suyu boru fersiyatı dolayısıyla açılan hendeklere tesaduf eden lâğı m yollarından (5032) metre tulunda lâğı m yolu esaslı surette tamir ve kısmen de inşa ettirilmiş ve

mir borular dahilinde su isale edilmiş ve mezkûr mahalde ge niden bir adet su deposu inşa olunmuştur.

Boztepedeki büyük su deposu

metre tulunda siper açtırılmıştır. Evince riğaset makamına ait olan bir binek arabasına yeni den kalısör yapılarak imdadî stihk işlerine tahsis olunmuş ve itfaiye için ayrıca bir takım arabası yaptırılmıştır.

Mezarlık: Plânı olduğu halde plânâ riayet edilmeyen ve üzerinde birkaç sene işlenmiş olan ve gayri mantazam şekil alan Asrî mezarlığın plânı tatbik ve plânâ göre islâhî çareleri temin olunmuş ve mezarlık dahilinde eşya muhafazası için bir adet depo yaptırılmıştır.

Ruhsatiye: Şehir dahilinde (216) adet müceddet ve tami rata ruhsat verilmiştir.

mağa karar vermiştir. Bu komite azasından Avukat Hamdi Ergün köylü va tandaslara faydalı yazılar yazarak her sahada köylüğü ilgilendirmiştir.

Bir sene içinde Halkevi idare heyeti 61 içtima yap mıştır.

KÖY VE KÖYLÜ

KÖYLÜMÜZE ZİRAİ BİLGİLER

Topraklarımızın Vaziyeti

Tarlalarımız seneden seneye mahsul verimi azaldığını, topraklarımızın her yıl biraz daha gerilediğini biliyoruz. Tarlaların 40,50 sene evvelki ile bugünkü verimi arasında hayli fark olduğunu yaşlı çiftçilerimizden işitiyoruz. Onların artık betberket kalmadı, topraklar mahsul vermez oldu. dediklerini de duyuyoruz.

Doğru söze ne denirki:

Babalarımız, dedelerimiz, daha eskiler ve bugünkiler, hepimiz var kuvvetimizi mısra vermişizdir. Öteden beri memleketimizde yapılan ziraat en çok mısırdır. Arazimiz de esasen pek geniş değildir, ve gittikçe daralmaktadır. Bu sebepten, yapılmakta olan. Mısır siraa-ti her yıl aynı tarlada ifa ediliyor. Yüzlerde seneden beri bu iş böylece devam edip gidiyor. Fakat buyüden topraklarımız gitgide kısırlaşıyor, yıpranıyor maksül vermez bir hale geliyor. Gerçi bir çok köyleşiminde mısır arasına, fasulaya veya ballı bakla "soya fasulyesi", ekiliyor ve böylelikle mısır tarlasının toprağı biraz pesleniyor. Fakat bu kâfi değildir. Bu kadarcıkla topraklarımızın günden güne tükenen kuvvetini karşılayamayız bununla arazinin zayıflığı önüne geçemeyiz, eski verimi bulmalıyız.

O halde ne yapalım, bırakalım da topraklarımız kısırlaşsın mı? Ecdadımızın anbarlarını doldurup taşıran mahsul bolluğuna artık vedamı

edelim. Fakat mahsul boluğuna onlardan çok biz muhtacız. Onların zamanı genişti, darlık yoktu, geçinmek kolaydı. Bugün, senelik mısırımızı üç beş dekarlık bir tarladan almak mecburiyetindeyiz. Ama biz onu da alamıyoruz. Bir kaç aylık ihtiyacımız açıktır. Bu açıklığı kapamak bize ne kadar tuzluya mal olmuştu. Yiyeceğimiz bir miktar mısra kavuşmak bir kaç sene önce, ne ağır şartlara katlandığımızı henüz unutmadık. Bizde biliyoruz, amma ne yapalım, diyeceksiniz değil mi? Gerçi topraklarımız az, nüfuzumuz çoktur. Hem kendimizi ve hemde hayvanlarımızı beslemeğe mecburuz. Bu bakımdan mısır ziraatına sarıldık gidiyoruz, deyip geçmeyiniz.

Gerektir ki düşünelim ve düşüncelerimizi derinleştirelim, ihtiyaçlarımızı başkaca karşılamak imkânı var mı, yok mu, araştıralım, çare bulalım: Topraklarımız için verimden düşüyor. Ona karşı ne yapmalıyız.

Topraklarımızda faydalı daha ne gibi ekinler yapabiliriz. Ve bu ekinleri, toprağı yormadan, yorgun düşürmeden nasıl sıralamalıyız. Velhasıl elimizdeki araziden kabil olan istifadeyi en fazla ve devamlı olarak ne suretle sağlayabiliriz...

Bunların cevaplarını, az veya çok, bu kitapta bulacaksınız.

Kâzım BULUTAY

Topraklarımızın verimden düşmesinin sebebi ve çaresi

Biliyoruz ki ekilen her tohum, dikilen her fidan topraktan kuvvet alır da geçirir. Bir şart ile ki, o kuvvet toprakta hazır olsun.

Toprak gerçi bir hazinedir. Fakat bu hazine yıllardan beri işlene işlene sarsılmıştır. Aldığımız ekin dolayısıyla boyuna toprağın kuvveti harcanmaktadır. Bu kuvvet azalmıştır. Azalmamak kabil değildir: Bir taraftan ot ve ekin çeker, öte taraftan yağmurlar alır götürürse artık toprakta ne kalır ki sıcağa kar mı dayanır.

Toprağın yorulması, veriminin azalması sebepsiz değildir, ve bu sebepler çoktur:

Bazı topraklar esasen verimsizdir. Çünkü ya eskiden beri kuvvetsizdir, veya kuvvetli iken sonradan suların tesirile zayıflamıştır. Kuvve akıp gitmiştir. Veyahut çok kireçli çok kıvil veya tuzludur. Bu gibi topraklar kuvvetli de olsa lar naililedirler.

Hatta toprağın içinde "kyvvet", dediğimiz faydalı nesnelerden bir ikisi haddinden fazla bulunursa yine zararlıdır. Bu gibi topraklar esastan verimsizdir, kısırdır. Bunda insanların hatası yoktur.

Fakat insanların hatası yüzünden verimden kalan topraklar da vardır, ve bunlar çoktur. Sebepler: toprağı horbaktmak, ziraati iyi idare edememektir. Buna da sebep, bilgisizliktir.

Menfatini bilen çiftçi, gerek toprağı ve gerek o toprakta yaptığı ziraati hiç bir aksaklık vermeyecek suratte en faydalı şekilde idare eder.

Düşünülecek an mühim şey, topraklarımızın verimini artırmaktır.

Nasıl ve ne suretle:

Toprağı gübrelemek, dinlendirmek ve bunun için de ekinleri nöbete almak icap eder.

Yorgun düşen topraklar dinlendirilmelidir

Topraklarımız ziraat edile edile zayıflamakta, kuvvet ve kudretten düşmektedir. Seneler geçtikçe tarlamızın mahsulü azalıyor. Korkumuza asıl sebep, eskiye nazaran az da olsa, bugün eyi kötü yine bir miktar mahsul alıyoruz amma bir gün gelecek, alamıyacağız. Bu gidiş öyle gösteriyor. Topraklarımızın idaresinde eksiklerimiz vardır, bilmiyerek ve farkında olmadan, yorgun düşmesine sebep oluyoruz. Lâzım gelir ki, bu yorgunluklar giderilsin.

Yapılacak iş: Araziyi dinlendirmektir. Fakat eile gayet kolay olan bu mesele bizim için biraz zordur. Çünkü memleketimizde arazi darlığı vardır. Ova yerlerde olduğu gibi, geniş değildir ki tarlanın birini işleyelim, ötekini nadas edip bırakalım.

Elimizdeki arazi bellidir, topu topu bir kaç dekardan ibaret olan tarlanın neresini dinlendirelim. Gerçi bunda da haklıyız. Ama her şeyin bir çaresi vardır. Bu gibi dar arazileri de dinlendirmek kabilidir.

Her ekinin kökü başka başkadır, toprak içinde ya yufka ya derin gider. Bu demektir ki bazı ekinler toprağın yüzünü, bazıları da altını yorar. Köklerinin toprakta yayılma biçimine göre bir birinden ayrılan ekinleri (nöbetleştirmek) lâzımdır. Öyleki, bir sene kökleri derin giden bir ekin, ertesi sene yufka köklü başka bir ekin peşlemelidir. Böylelikle toprağın bir sene yüzü, ferdası sene altı dinlenmiş olur. İşte yapılacak iş budur.

Bundan şu anlaşılırki her sene bir tarlada üstüste aynı ekin yetiştirmek doğru değildir. Toprağın fazla yorulup verimden kalmasına yol açar. Buna meydan vermemek için her yıl ekinini değiştirmek icap eder.

Budamanın Usulü

Meyve ağaçları için budamanın faydalı olması zamanında, doğru ve insaflı yapılmış olması bağlıdır. Çünkü ne de olsa, budanan ağaç hırpalanmış ve bir az zayıflamış olur. Ağacı zayıflatmak ise hatadır. Mes'ele, ağacı çok zayıf düşürmeyecek şekilde budamayı idare etmektir.

Budama kuvvetli yapılırsa ağaç körlenir. mahsulden kalabilir. Zaten rutubetli yerlerde ve etrafı kapalı mahallerde yetişen ağaçların budaması hafif yapılır. Buna göre, Memleketimizde yapılacak ağaç budamaları şiddetli değil, insaflı olmalıdır.

Budamada ifrata kaçmak ağaç için ne kadar zararlı ise yanlış hareket etmekte o derece fenadır. Dikkat edilecek esaslar:

Temamen çıkarılacak dallar diplerinden kesilmeli, tırnak, budak bırakılmamalıdır. Bırakılırsa tırnak çürür ve ağacın sağlam kısmının da kurumasına sebep olur.

Kalın dallar destere ile her iki taraftan kesilmeli ve her hangi bir suretle dalların ayrılmasına meydan verilmemelidir. Kesikler ezik ve pürüzlü değil, gayet keskin olmalıdır. Yaraların tez kapanmaları için bez parçası ile macun veya katran sürülmesi faydalıdır.

İnce, küçük dallara gelince: Bunları kesmek için ya budama çakısı "çekme", veya bağ makası kullanılmalıdır.

Yapılacak budamalar öz üzerinden olmalı ve meyilli olan kesim yerleri gözün tam karşısına gelmelidir. Genç sürgünler son gözün yanından budanırlar. Gözün pek uzağından ve hatta pek yakından yapılan budamalar makbul değildir.

Dallar kışın yanı ağaçlar uykuda iken budamalıdır. Acele etmek veya ilkbahara kadar işi uzatıp pek geç kalmak doğru değildir. Ağaçların üzerinde henüz yaprak varken veya dallar filizlenmeğe başladığı zaman veyahut daha sonraları yapılan budamalar zararlıdır. Velhasıl bir çok sebeplerden dolayı budamayı ancak bilen ve becerikli olan yapmalıdır. Yanlış budama yapmaktan ve dolayısıyla ağacı yaradılışına aykırı yetiştirmeğe zorlamaktan çekinme gerekir.

Ağaçların tabiatları ve budama şartları iyi bililmeli ve budamaları da ona göre yapılmalıdır. Bunlar ve budamanın mevcut bazı incelikler bilinmeden ağaçlara makas vurmamak zararlıdır. Bu halde olanlar için ezber budama yapmaktansa fidanları ilk senesi dört veya beş dal üzerine budayıp kendi haline bırakmak daha hayırlıdır. Fidan büyüdükçe kendi kendine güzel ve olgun bir şekil alabilir.

Kâzım Bulutay

Vilâyet Makamından

3502 Numaralı Hava taarruzlarına karşı Pasif Korunma kanunu muvabince 46 yaşından 60 yaşına kadar her yurtdış pasif korunmada çalışmakla mükelleftir.

Bunun için şehir dahilinde oturmakta olup ömürümüzdeki sene 46 yaşına girecek olan 309 doğumlarından (309 dahil) 297 doğumlarına kadar daire ve müesseselerde memur ve müstahdem olanlarla şimdiye kadar pasif korunma işlerinde vazife verilmiş olanlardan başka bula istisna bütün erkek yurtdışlar 20. Teşrinisani 940 tarihine kadar mütakalerindeki polis karakollarına müracaatla isim ve adreslerini kaydettireceklerdir.

Bu müddet içinde müracaat ederek isimlerini kaydettirmeyenlerden mezkûr kanunun 20 inci maddesi muvabince birinöl defa olarak ve itirazsız beş liradan yirmi beş liraya kadar para cezası alınacaktır.

Gayri menkul satış artırması

Mahallesi	Sokağı	Cinsi	Metrake Nomeri	Mesahesi	Muhammen Bedeli	H.
Sotha	Kul oğlu	Arsenin		229	12,50	H.
		4 H. I. H.				
Yeni cuma		beğçe yeri	45	300	100	"
"	"	"	45	1117	200	"
"	"	"	45	293	75	"
"	"	"	45	215	50	"
"	"	"	45	374	100	"

Defterdarlıktan :

Yukarıda cins ve evsafı yazılı gayri menkuller 21-10-940 tarihinden itibaren 15 gün müddetle ve açık artırma suretile satılacaktır.

Satış 6-11-940 tarihine müsadef çarşamba günü saat 14 de yapılacağından talip olanların ysmi mezkûrda yüzde 7-50 muvakkat teminatlarla birlikte Defterdarlık makamına müracaatları ilân olunur. 2-4

Yiyecek Eksiltmesi

Cinsi	Miktarı Kilo	Tutarı Lira Kr	lik teminatı L. K.	Eksiltme nevi	Tarihi	Saat
Sığır eti	30000	4500 00	837 50	Pazarlık	20-11-940	14
Sade yağ	4000	4400 00	330 00	"	25-11-940	11
Sığır eti	14000	2100 00	157 50	"	20-11-940	15
Sade yağ	1500	1650 00	123 75	"	25-11-940	14

Trabzon mintaka K. Satınalma komisyonu reisliğinden : 1-4

1 - Yukarıda miktarları yazılı erzak maddeleri hiszalarında gösterilen gün ve saatlarda pazarlık satın alınacaktır.

2 - Tahmin bedelleri ve teminatları hiszalarında gösterilmiştir.

3 - Bu maddeler Komisyonunda mevcut nümuselerine göre alınacaktır.

4 - İsteklilerin tayin edilen gün ve saatla Gümüşane Askeri satın alma komisyonuna müracaat etmeleri

Yiyecek eksiltmesi

Cinsi	Miktarı Kilo	Tutarı Lira Kr.	lik teminatı Lira Kr.	Eksiltme Nev'i	Tarihi	Saat
Patates	20000	600	45	Pazarlık	20-11-940	15
Soğan	10000	400	30	"	21-11-940	10
Pirinç	11000	3850	288 75	"	21-11-940	15
Bulgur	11000	1870	140 25	"	21-11-940	14
Kuru fasulye	15500	2035	197 63	"	22-11-940	14
Nohut	8300	1828	99 60	"	22-11-940	15
Boşay Peyair	2300	1960	147	"	22-11-940	11
Şeker	7000	2370	215 25	"	25-11-940	10
Kuru ot	120000	8600	270	"	20-11-940	10
Samana	82000	1435	107 63	"	20-11-940	11
Odun	456000	4560	342	"	21-11-940	11
Gaz yağı	10000	8000	225	"	22-11-940	10
Sabun	8100	3240	243	"	23-11-940	10
Zeytin	2800	840	63	"	23-11-940	11

Trabzon mintaka K. Satınalma komisyonu reisliğinden :

1 - Yukarıda miktarları yazılı yiyecek, yem ve mahrukat maddeleri hiszalarında gösterilen gün ve saatlarda pazarlık satın alınacaktır.

2 - Tahmin bedelleri ve teminatları hiszalarında gösterilmiştir.

3 - Bu maddeler komisyonunda mevcut nümuselerine göre alınacaktır.

4 - İsteklilerin tayin edilen gün ve saatla Gümüşane Askeri satınalma komisyonuna müracaat etmeleri. 1-4

Findık Müstahsillerine
28 Sayılı Trabzon Findık Tarım
Satış Kooperatifinden :

1 - Kooperatifimiz ortak kayıt ve kabul muamelelâtını 1-2-941 Tarihine kadar temdit edilmiştir. Bu müddet zarfında ana makavelenememizin beşinlet maddesindeki hükümler dairesinde ortaklık evsafını haiz bulunan findık müstahsilleri Kooperatifimize ortak kayıt edilebilmeleri için Trabzon'daki dairemize müracaat ederek haklarında tahkikat yapılmak üzere isimlerini yazdırmaları.

2 - Kooperatifimizde mukayyet bulunan ortaklarla sonradan kayıt edilen ortakların 1-2-941 tarihine kadar findıklarının anbarlarımıza teslim etmeleri aksi takdirde bu müddetin hitamından sonra getirilecekleri findıkları teslim alınmayacağı gibi haklarında nizamnamenin hükümleri dairesinde kanuni takibat yapılacağı ilân olunur.

Madde 5 - bir öğretmenin Tarım Satış Kooperatifine ortak olabilmesi için aşağıdaki vasıfları haiz olması lazımdır :

- Kanunî ve medenî yeterlik sahibi olmak.
- Satış Kooperatifinin bölgesinde bu Kooperatifin baş ürün olarak satışını yaptığı ürünlerin üretmeni olmak.
- Bu ürünler üzerinde ticaret ve komisyon işi yapmamek.
- Aynı bölgede aynı maksatla kurulu başka bir Satış Kooperatifine ortak olmamak. 2-4

Genel Kurul toplantısına davet
28 Sayılı Trabzon Findık Tarım Satış
Kooperatifi idare meclisi reisliğinden

Birinci davette ekseriyet temin edilemediğinden Kooperatifimizin 939-940 iş yılına ait normal genel kurul toplantısı 4-11-940 pazartesi saat 14 de tehir olunmuştur. Mezkûr günde ortaklarımızın Halkevi salonuna gelmeleri rica olunur.

Tamirat eksiltmesi
DEFTERDARLIKTAN :

600 lira keşi fbedelli Vakıfkebir kasası hükümet konağının tamiri 22-10-940 tarihinden itibaren 15 gün müddetle açık eksiltmege konulmuştur.

Eksiltme 7-11-940 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 de yapılacağından talip olanların ysmi mezkûrda ticaret ve nafia müdüriyeti vesikalari'le ve %7,5 muvakkat teminatlarla birlikte defterdarlık makamına müracaatları ilân olunur. 1-4

Gayri menkul satış artırması

Nevi	Semti	No.	Vakfı	T. Muvakkata Lira K.	Eski M. K. Lira K.	Yeni M. K. Lira K.
Fevkani ve tahtani ha- rep bina	Ortahisar	6	Saraçzade	225	4000	3000

Vakıflar Müdürlüğünden :

Yukarıda mevki vakfı ve cinsi yazılı harap fevkani ve tahtani bina 22 teşrin-evvel 940 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle artırmaya çıkarılmıştır.

İhalesi 11 teşrinisani 940 pazartesi günü saat 15 de yapılacağından taliplerin bu müddet içinde Vakıflar idaresine müracaatları ilân olunur. 1-4

Gayrimenkul satış artırması

Mahallesi	Sokağı	Cinsi	K.N.	M.N.	Muhammen bedeli
Esvak	Goll oğlu	Mağaza	2	40	1125
"	"	"	4	41	750
"	"	"	21	45	450

"DEFTERDARLIKTAN":

Yukarıda cins ve evsafı yazılı gayrimenkullerin temdiden yapılan açık artırmaları gününde mülkiyetlerine talip zuhur etmediğinden pazarlık suretile satılmak üzere ihaleleri 21-10-940 tarihinden itibaren bir ay müddetle usatılmıştır.

Satış 21-11-940 tarihine müsadef perşembe günü saat 14 de yapılacağından talip olanların yüzde 7-50 muvakkat teminatlarla birlikte Defterdarlık makamına müracaatları ilân olunur. 1-4

Erzak Eksiltmesi

Lise MÜDÜRLÜĞÜNDEN ;

1 - Lise pansiyonuna 11-11-1940 tarihinden 31-15-941 tarihine kadar ihtiyacı olan aşağıda müfredatı yazılı erzakı 21-10-1940 tarihinden itibaren 15 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

No.	Nevi	Kilo	Flat	L. K.	Muvakkat teminat
1	Horon fasulyesi	1000	20	20000	15 lira
2	Şeker fasulyesi	800	20	16000	12 "
3	İnce fasulye	2000	15	30000	22 lira 50 kuruş
4	Barbon fasulye	700	15	12600	9 " 46 "
5	İspanak	2500	5	12500	9 " 38 "
6	Prasa	3000	3	9000	6 " 75 "
7	Gümüşane olmanı	2000	18	36000	27 "
8	Gümüşane armudu	1000	18	18000	13 " 50 "
9	Yomra olmanı	2000	10	20000	15 "
10	Tos şeker	4000	39	156000	117 "
11	Tel kadayıfı	500	45	22500	10 " 88 "
12	Pirinç	5000	35	175000	131 " 25 "
13	Zeytin	800	35	28000	21 "
14	Boşay peyair	500	80	40000	30 "
15	Ekmekek kadayıfı	500	35	17500	18 " 13 "
16	Nohut	1000	25	25000	18 " 75 "
17	Erzincan kayısı	1000	30	30000	22 " 50 "

2 - Şartname her gün okulda görülebilir.

3 - Eksiltme 11-11-1940 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 14 de Hükümet konağında Maarif Müdürlüğü dairesinde müteşekkil komisyonca yapılacaktır.

4 - Muvakkat teminat miktarı yukarıda yazılan her maddenin hiszasında gösterilmiştir.

5 - İstekliler Ticaret Odasının mukayyet olduklarına dair belge ibraz edeceklerdir.

6 - İstekliler 2490 numaralı kanunun 15 inci maddesi ahkâmına göre muvakkat teminat makbuz veya mektuplarını eksiltmeye başlamadan bir saat evveline kadar tedarik edecek ve eksiltme saatlarında komisyonca ibraz edeceklerdir. 1-4

Erzak eksiltmesi

Giresun Askeri Satınalma Komisyonundan :

Giresun piyade Alayının ihtiyacı için aşağıda cins ve miktarları muhammen bedelleri yazılı beş kalem yiyeceğin kapalı zarf usulü ile ihalesi 30 Birinci teşrin 940 çarşamba günü saat 9 da yapılacağından taliplerin yüzde gedi buçuk teminat akçaları ve teminat gerine kam olan kıymetli mektupları ile mezkûr gün ve saatla Satın Alma Komisyonuna zarflarını vermeleri ilân olunur.

Cinsi	kilosa	beher kilonun muhammen bedeli
Sığır eti	85000	22,5 Kuruş
Yeşil mercimek	10500	16 "
Ermiş sade yağ	9500	100 "
Sabun	8000	37 "
Pirinç	5000	32,5 "

Belediye meclisi teşrinisani içtimalarına başlıyor

BELEDİYE RİYASETİNDEN :

Belediye kanununun 54 üncü maddesi mucibince Meclisin Teşrinisani 1940 içtimalarına başlanacağından Belediye Meclisi azasının 4 Teşrinisani 1940 çarşamba günü saat 14 de Belediye teşrinisani rica olunur.

4 Teşrinisani 940 Çarşamba günü aktolunacak mecliste müzakere edilecek maddeler

- 1 - Meclis Reis vekilleri ile divanı riyaset için dört kâtip intihabı.
- 2 - Meclis bütçe ve katıhesap encümeninin intihabı
- 3 - Meclis idare encümeninin intihabı
- 4 - Meclis Sıhhat encümeninin intihabı
- 5 - Meclis Nafia encümeninin intihabı
- 6 - Belediye Encümenine üç aza intihabı
- 7 - Belediye azasından Cemil Serdarın istifanamesi

Pazarlıkla tütün, müskirat nakliyatı

İnhisarlar İdaresinden :

Trabzon'dan Maçka, Torul, Gümüşane, Kelkit, Şiran, ve Bayburt idarelerine şartname mucibince 940 malt sens sonuna kadar nakil edilecek tahminen 220 ton mamul tütün, müskirat vesair bilamam eşyaların nakliyesi 5 Teşrinisani 940 tarihine müsadif Salı günü saat 14 de pazarlıkla ihale edileceğinden iştirak etmek isseyenlerin ilân edilen gün ve saat de 324 lira muvakkat teminatlarla birlikte Trabzon İnhisarlar Başmüdürlüğünde müteşekkil komisyonca müracaat etmeleri ilân olunur.

Köylü kadınlar eşya ve gıda maddelerini yalnız pazar yerlerinde satacaklar

Belediye Riyasetinden :

Köy kadınlarının köylerinden şehre taşıdıkları eşya ve gıda maddelerini şehir içinde sirtlarında taşıyamamaları maksadile Yeşilyurt müessesesi arkasındaki eski muhtar-yan arsası şehrin şark tarafı için ikinci bir pazar geri ittihas edilerek Şehir Kuluğu arkasındaki pazar geri feshedildiğinden badema şehre eşya ve gıda maddesi getirecek köylü kadınların arkalarındaki eşyalarla şehir dahilinde gezinerek doğrudan doğruya bu pazarda istiharat ve eşyalarını teşhir etmeleri ve hilafında hareketleri görüleceklerin tecziye edilecekleri ilân olunur. 2-4

Mağaza icar artırması

Vilâyet Daimî Encümeninden :

Hususî mahasebenin Uzansokak'daki 151 No.lu mağazasının sabik icar bedeli olan 45 lira üzerinden bir-sene-lik kirası 21 gün müddetle arttırmağa çıkarılmıştır.

Muvakkat teminatı 338 kuruştur. 13-11-940 tarihine gatan çarşamba günü saat 15 de Vilâyet makamında toplanacak olan daimî encümende ihalesi yapılacaktır. İsteklilerin muvakkat teminatlarla encümene müracaatları. 1-4

Pazarlıkla sevk edilecek nakliyat

İnhisarlar İdaresinden :

Evvelden ilân edilmiş olan Hopa transit anbarından Artvin ve mülhakatına sevk edilecek İnhisarlar mevaddinin nakliyat eksiltmesinin pazarlık suretile ihalesi 4-11-940 tarihine kadar daha on beş gün uzatılmıştır. Talip olanların ysmi mezkûrda Trabzon Başmüdürlük satış şubetine müracaatları ilân olunur.

Hava Kurumuna yardım edenlere teşekkür

Hava Kurumu Başkanlığından :

Kurum tarafından sunmeleri yaptırılan (97) çocuğun şh-nete müteallik bilumum gömlek, yemek ve sair masraflarını temin etmekle beraber kuruma ayrıca (100) lira tehrurde bulunan Panorama allo bahçesi tiyatrosu sahibi Kemal Şişir ile kuruma senevi 20 lira asil aza aidatı verdikten başka ayrıca 200 lira tehrurde bulunan Trabzon müteber tüccarlarından Hasan Karanisa Kurum namına aileme teşekkürlerimin müteber gazetenizle neşir buyrulmasını saygılarımla rica ederim.

